

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ՊԵԿ աշխատակիցների Կորեայի Հանրապետություն գործուղման արդյունքների վերաբերյալ

1. Անունը, ազգանունը՝

Օնիկ Եղիազարյան

2. Զբաղեցրած պաշտոնը՝

ՀՀ ՊԵԿ հետբացթողումային հսկողության վարչության մաքսային տեղեկությունների և ռիսկերի վերլուծության բաժնի ավագ մաքսային տեսուչ

3. Գործուղման վայրը և ժամկետները՝

Կորեայի Հանրապետություն, քաղաքներ՝ Սեուլ, Դաեջոն, 2023թ. օգոստոսի 8-ից 18-ը

4. Հրավիրող կողմը՝

Կորեայի Հանրապետության մաքսային ծառայություն

5. Գործուղման նպատակը /աշխատանքային որ խնդրի լուծման համար էր նախատեսված գործուղումը/՝

ՀՀ մաքսային ծառայության արդիականացման նախագծի շրջանակներում ՀՀ ՊԵԿ թվով տասը պաշտոնատար անձանց այց Կորեայի Հանրապետություն խորհրդատվական թիմի աշխատանքներին ծանոթացման և Կորեայի մաքսային ծառայության փորձի ուսումնասիրման նպատակով

6. Քննարկված թեմաները՝

Այցի շրջանակներում խորհրդատվական թիմի կողմից ներկայացվել է իրականացված աշխատանքը՝ ՀՀ ՊԵԿ գործընթացների և համակարգերի ուսումնասիրման մասով, ներկայացվել են նաև տեսական նյութեր մաքսային ոլորտի, Կորեայի Հանրապետության մաքսային ծառայության փորձի և կիրառվող համակարգերի վերաբերյալ: ՀՀ ՊԵԿ պաշտոնատար անձինք մասնակցել են քննարկումներին՝ ներկայացնելով ՀՀ ՊԵԿ համապատասխան փորձը:

7. Հանդիպումները, ելույթները, բարձրացված կամ քննարկված հարցերը՝

Կորեայի Հանրապետություն կատարած այցի ժամանակ հրավիրող կողմի կողմից ներկայացվեց ՀՀ մաքսային համակարգի բիզնես գործընթացների վերլուծությունը, որի շրջանակներում անդրադարձ կատարվեց ընդհանուր մաքսային գործառնություններին, պարզեցված (ընթացակարգերին), բացթողումից հետո իրականացվող հսկողությանը,

դիսկերի կառավարման համակարգին և այն: Կազմակերպվեցին այցեր մաքսային մարմնի տարբեր ստորաբաժանումներ, որտեղ համապատասխան պաշտոնատար անձանց կողմից ներկայացվեցին տեղեկություններ և իրականացվեցին փորձնական դիտարկումներ, մասնավորապես.

- Օդանավակայանում տեղակայված՝ Կորեայի Հանրապետության մաքսային ծառայության API վերլուծական կենտրոնում ներկայացվեց հակիրճ շնորհանդես Կորեայի Հանրապետության մաքսային ծառայության օդային սահմանային անցումային կետերում ներդրված համակարգի վերաբերյալ, որով իրականացվում է ստացվող API/PNR տվյալների վերլուծությունը: Այն հիմնականում կիրառվում է թմրամիջոցներ տեղափոխող, անօրինական միգրացիայի և այլ իրավախախտ անձանց հայտնաբերելու նպատակով: Իրականացվում է համակարգի միջոցով ստացվող 21 անուն տվյալների վերլուծություն՝ ուղևորների միջև փոխկապակցվածությունների դուրս բերման, կամ նախկին տվյալների հետ համադրության նպատակով:

Հսկողությունն իրականացվում է մշտադիտարկում իրականացնող աշխատակիցների կողմից, որոնք գտնվում են ուղղակի կապի մեջ ուղևորների սպասարկման սրահներում ծառայություն իրականացնող մաքսային մարմնի պաշտոնատար անձանց հետ՝ ուղղորդելով նրանց գործողությունները:

Համակարգը բաղկացած է երկու բաղադրիչից միջազգային փոխանակման միջոցով տվյալների ստացման (որը տեղակայված է այն տրամադրող ընկերության տիրույթում) և դրանց վերլուծության համակարգից, որը կիրառվում է կենտրոնում:

- Փոստային առաքանիների նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է դրա համար նախատեսված բեռնային համալիրում: Բեռնային համալիրը միասնական է բոլոր փոխադրողների համար, ում ինքնաթիռները սպասարկող օդային անգարները գտնվում են անմիջապես համալիրին կից: Համալիրում առկա է առաքանիների տեսակավորման ավտոմատացված հոսքագից միաժամանկյա 20 և ավել մուտքերով, որոնցից յուրաքանչյուրը կահավորված է ռենգեն հսկողության համակարգով:

Ռենգեն պատկերների հսկողությունը՝ իրական ժամանակում, իրականացվում է առանձնացված համակարգչային հագեցված գրասենյակային տարածքում: Այդպիսի աշխատասենյակներից մեկում 25 աշխատակից առաքանու՝ 3 տարբեր

հարթություններում կատարված ռենգեն պատկերները համադրում էին առաքանու շտրիխ կոդի սկանավորման և փոխադրողի կողմից ներկայացված տվյալների հետ և որոշում առաքանու հսկողության եղանակը: Այդ աշխատակիցներն անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան առաքանին հոսքագծից ինքնաշխատ ուղղում էին խորը զննման:

Առաքանիների հայտարարագրումն իրականացվում է 3 մակարդակով՝ պարզեցված հայտարարագիր, միջին հայտարարագիր և ամբողջական տվյալներով հայտարարգիրը: Տարանջատումը հիմնված է առաքանու հայտարարագրված արժեքի վրա:

- Կորեայի մաքսային մարմնի կառուցվածքում առկա են հետևյալ 3 ստորաբաժանումները, որոնք իրականացնում են ռիսկերի հսկողություն և վերլուծություն՝ ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում, տվյալների վերլուծության ստորաբաժանում (Big Data Analysis), այդ թվում՝ մեքենայացված ուսուցման և արհեստական բանականության գործիքակազմի կիրառության մասով, ինչպես նաև առանձին գործով մաքսային արժեքի ստորաբաժանում:

Քննարկումների ընթացքում անդրադարձ կատարվեց նաև բացթողումից հետո իրականացվող հսկողությանը: Քննարկման ընթացքում ներկայացվեց երկու երկրներում կիրառվող համակարգերի համեմատական վերլուծություն: Մասնավորապես, Կորեայի Հանրապետության մաքսային ծառայության համակարգում բացթողումից հետո հսկողություն իրականացնող ստորաբաժանումը կոչվում է Աուդիտի և եկամուտների բյուրո (Audit and Revenue Bureau), որը կազմված է չորս բաժիններից՝ Աուդիտի քաղաքականության և համապատասխանության բաժին (Audit Policy and Compliance Division), Մաքսային եկամուտների կառավարման բաժին (Customs Revenue Management Division), Հետբացթողումային աուդիտի բաժին (Post-Clearance Audit Division), Առևտրի համապատասխանության աուդիտի բաժին (Trade Compliance Audit Division): Հսկողությունն իրականացվում է ռիսկերի կառավարման համակարգի միջոցով ընտրված ապրանքների հայտարարագրերի ուսումնասիրության, ինչպես նաև պլանային և արտապլանային ստուգումների միջոցով, որոնք, չնայած ձևական տարբերություններին, բովանդակային առումով համընկնում են հայաստանյան փորձի հետ: Վարչության գործառույթներից է նաև Լիազորված տնտեսական օպերատորների համապատասխանության գնահատումը, որն,

ըստ անհրաժեշտության, իրականացվում է տնտեսվարող սուբյեկտների համալիր աուդիտի (Comprehensive audit) միջոցով:

8. Հանդիպման կամ հավաքի ժամանակ ընդունված որոշումները, պայմանավորվածությունները, ստորագրված փաստաթղթերը՝

Նախագծի շրջանակներում պլանավորված հաջորդ փուլը լինելու է խորհրդատվական թիմի հերթական այցը Հայաստան՝ 2023 թվականի նոյեմբերին:

9. Առաջարկությունները, դրանց ընթացք տալու վերաբերյալ առաջարկները՝ եղանակը, ձևը, ժամկետները, պատասխանատվությունները, ակնկալվող արդյունքները՝

Նոյեմբերին իրականացվելիք այցի շրջանակներում խորհրդատվական թիմը ներկայացնելու է վերջնական հաշվետվությունը և առաջարկները:

Թեև այցի ընթացքում սույն հարցերին հնարավոր եղավ ծանոթանալ ոչ այն խորությամբ, որը հնարավորություն կտար այն անմիջապես տեղայնացնել ՀՀ ՊԵԿ ստորաբաժանումներում, սակայն առկա են մի շարք մոդելներ, տրամաբանություններ, որոնք հնարավոր է որոշակի համապատասխանեցումից հետո տեղայնացնել և ստանալ բավարար արդյունք:

10. Ստորագրություն՝

Օնիկ Եղիազարյան

Ամսաթիվ՝ 24.08.2023թ.